

BYGG VERDEN NY

**Moralsk Opprustning — det ideologiske side-
stykket til Marshallplanen.**

1948

AV THORLEIF GUNDEM, ARENDAL

FOR TI ÅR SIDEN

ble Moralsk Opprustning født. Da som nå hersket frykt for krigen over alt. Da som nå var håpet om en ny verden i alles hjerter». Dette ble sagt av dr. Frank Buchman i den tale han holdt for deltagerne på verdenskonferansen for Moralsk Opprustning i California i tiden 2.—14. juni i år. Det var 82 medlemmer av den amerikanske kongress som innbød til konferansen, og statsmenn og andre ledende personligheter fra 24 nasjoner deltok. I den erklæring de sendte ut het det bl. a.:

«Demokratiets ideologi må bli en ideologi som bygger på absolutte moralske normer». Nettopp dette var et av hovedpunktene da dr. Buchman den 4. juni 1938 i London arbeiderkvarter for første gang la frem Moralsk Opprustnings idé og program. En absolutt moral, utkrystallisert i de fire absolutter: *absolutt ærlighet, absolutt renhet, absolutt uselvskhet, absolutt kjærlighet*. Hemmeligheten ved dette livet er like klar: «Når mennesker lytter, taler Gud — når mennesker adlyder, handler Gud».

DETTE ENKLE, MEN SAM- TIDIG STERKE

preger Moralsk Opprustnings budskap. Enhver må umiddelbart innrømme sannheten i setninger som disse: «Mennesker er viktigere enn ting!». «Det kommer ikke an på hvem som har rett, men hva som er

Frank Buchman.

rett. «Som jeg er — er min nasjon». Som i et nøtte skall legges løsningen på tidens krise frem: «Enhver må forvandles og leve i lagarbeide».

En kan spørre seg selv om nå dette er noe så enestående, er det ikke slike gode tanker som mennesker bestandig har tenkt? Svaret er at det helt revolusjonerende ved Moralsk Opprustning ligger i at sannheten ikke er forblitt tanker, den er blitt ideologi, en livskvalitet som har vist seg anvendelig i hele samfunnslivet. Frank Buchman sier det slik: «Moralsk Opprustning er den gode veg med en ideologi som er

inspirert av Gud og som alle kan enes om». Vitnesbyrd fra alle kanter av verden viser at dette er riktig.

WISE-PREMIERMINISTER JAN HOFMEYER

Syd-Afrika, uttalte for en tid siden: «Moralsk Opprustning er den eneste kraft som noen sinne er nådd til roten av raseproblemet mellom boere og engelskmenn i Syd-Afrika» S. S. Loo, som i 8 år var personlig sekretær for Chiang Kai-Shek og nå er medlem av styret i Kinas regjeringssparti — Kuomintang — talte sammen med en japansk delegasjon på verdenskonferansen i Caux i Sveits og sa: «Etter 8 års krig og 50 års hat bringer Moralsk Opprustnings ånd våre to land sammen». — Europas smertensbarn i dag, Tyskland, som med alle sine problemer likesom har hele verdenskrisen samlet i et punkt, vender seg med håp og tro til Moralsk Opprustning». Ifjor kom det 150 tyskere til Caux. De var utvalgt i samråd med general Clay fra den amerikanske og lord Pakenham fra den britiske sone. I år vil det samlet komme omkring 400. Alle disse innehar ansvarsfulle stillinger i dagens Tyskland. Det er statsmenn og redaktører, ungdomsledere og arbeiderdelegasjoner. Til dr. Frank Buchmans 70 års dag, sendte ministerpresidentene for 7 tyske stater et telegram hvor de bl. a. uttalte: «Tyskland er beredt til Deres budskap. En ekte, uselvsk kjærlighet til våre medmennesker er det som behøves for å bære Tyskland igjenom dets nåværende nød og føre det inn i en bedre fremtid. Moralsk Opprustnings ideologi er et absolutt nødvendig grunnlag for gjenoppbyggingen og freden i Europa og verden».

DISSE TYSKERE ER MENN

som satte inn alt de hadde i kampen mot Hitler. En av dem, dr. August Halbfell — arbeidsminister i Nord-Rhein, Westphalen som innbefatter Ruhr's nøkkelindustri — satt i konsentrasjonsleir i 7 år. Han sa i en tale på verdenskonferansen i Caux i år: «Vi kommer til å overvinne alle vanskeligheter, både materielle og moralske, hvis vi kan bringe Moralsk Opprustnings ideologi til vårt folk».

En av dem som deltok i attentatplanene på Hitler den 20. juli 1944, en av de få som slapp fra det med livet, dr. H. Wandersleb — sjef for Landskanselliet i samme stat — kom i en tale inn på årsakene til at attentatet mislyktes. Han uttalte: «Den 20. juli 1944 forsøkte vi å gjøre ende på vilkårlighetens, brutalitetens og løgnens regime. Jeg har ofte spurt meg selv hvorfor det slo feil. Her i Caux har jeg funnet svaret. Vi var enige om det negative, at Hitler måtte skaffes av veien, men ikke om det positive, hva som skulle komme etter. Tyskland måtte gå nederlagets vei til ende så det ikke mere kunne si at det ikke var slått. Der må nå en gjennomgripende indre forvandling til av hver enkelt av oss. En religiøs innstilling og en god vilje gjør det ikke».

Også vi tyskere som sto i kampen mot Hitler har et personlig ansvar og skal gi uttrykk for vår ydmykhet overfor andre land. Vårt alibi er kun delvist, og vi må — som alle — søke å finne de punkter hvor vi har ansvar. Bare på det grunnlaget søker vi forbønnelse med andre nasjoner. Vi vil kjempe for det inspirerte demokratiske ideologi sammen med andre nasjoner. Jeg håper at enhver vil innse at det skal begynne med ham selv, og at den erfaring skal utgå til verden fra

Westphalen at det skapes nye mennesker, nye nasjoner og en ny verden».

Dette er en ny tone fra Tyskland, dette er ord som gir en tro på at Europa tross alt kan reddes. Det er verd å tenke over hva Marshallplanens administrator, Paul G. Hoffmann, har sagt: «Moralsk Opprustning er det ideologiske sidestykket til Marshallplanen.

OVER HELE VERDEN

arbeider det i dag en trenet styrke for denne ideologien. Den bringer nytt liv i Englands kullfelter, skaper enhet i den viktige industrien i Nord-Frankrike, gir Kina nytt innhold i kampen for demokratiet og betyr et nytt grunnlag for samarbeidet mellom arbeidere og arbeidsgivere i alle land. En dansk arbeider sto frem en dag i Caux. Han fortalte: «Jeg var som kommunist oppdratt til å betrakte min mester som fiende nr. 1, nå har jeg sett at jeg selv er min fiende nr. 1. Jeg har funnet et vennskap med min mester uten klasseforskjell. I lagarbeide med ham og flere av mine kamrater på arbeidsplassen vil jeg nå gå i gang med å kjempe for denne ideologis praktiske anvendelse i industrien».

Til dr. Buchmans 70 års dag kom det et telegram fra fagforeningsformenn og medlemmer av statens kullutvalg i 14 gruvedistriktet i England, Skottland og Wales. Det het der: «Som representanter for den britiske kullindustri sender vi våre varmeste hilsener. Tusener fra gruvene og fra kullutvalgets kontorer er takknemlige over de bemerkelsesverdige resultater som Moralsk Opprustning har oppnådd i kullindustrien ved å skape revolusjonært lagarbeide, ny arbeidsglede og øket produksjon. Disse resultater overbeviser oss om at Moralsk Opprust-

ning bringer en effektiv løsning til en kriserammert verden».

FRANKRIKE KAN FORTELLE

om det samme. Ifjor møttes Robert Tilge, formann for en arbeidsgiverforening i Nord-Frankrike som representerer 14 000 bedrifter, og Irene Laure, formannen for Frankrikes sosialistiske kvinner og sosialdemokratisk medlem av deputeretkammeret i Caux. Det som skjedde var at de reiste hjem for sammen — gjennom lagsarbeide — å skape øket produksjon og et budskap om samling til en splittet nasjon. Da daværende utenriksminister Bidault og andre ministre hørte om dette, sammenkalte de til en konferanse for Moralsk Opprustning i Le Touquet, i Nord-Frankrike. Til denne konferansen innbød de 500 ledende arbeidsgivere, arbeidere og handelsfolk. Det viste seg så at hvor Moralsk Opprustning trengte frem kom det meldinger om et nytt forhold mellom arbeidsgivere og arbeidere og om et nytt samarbeide i industrien. Tidligere statsminister i Frankrike, Robert Schuman, telegraferte til verdenskonferansen i California: «Jeg hilser i Moralsk Opprustning en av de livgivende krefter som arbeider for et ispirert demokrati som igjen vil sette alle åndelige verdier i høysetet i hjertet av vår forpinte menneskehet».

EN TING HAR SELV

de største skeptikere måttet innrømme: Moralsk Opprustning har spredd seg som en løpeild over hele verden. Det går an å spørre hvorfor det er gått slik. Svaret kommer vel klarest frem i dette at Moralsk Opprustning er den inspirerte ideologi som er skjenket demokratiet i skjebnens stund. Diktaturstatene forstår dette. I krigens siste tid ble det i Frankrike funnet en Gestaporapport

u
/

navnet Jade Leif, kom med «Grips-holm» som 1. classes passasjer, mens hennes kjæreste på samme reise arbeidet i det kalde kjøkkenet. De møttes undertiden på reisen i all hemmelighet og ingen ombord kjente noe til historien.

---

som på det skarpeste innskjerpet til kamp mot Moralsk Opprustning fordi den forsynte demokratiet med en inspirert ideologi mot diktaturet. De så i den «det kristne klædebon for verdens demokratiske mål». Det er derfor interessant å merke seg at russerne så vel i Berlin som i Moskva-pressen har innledet harde angrep mot bevegelsen. Det er klar over at det rundt om i verden sprer seg en ideologi som er deres egen overlegen, og i frykt griper de til kamp — slik som nazistene gjorde det før dem. Innerst inne erkjenner de vel at «Guds røst — folkets vilje» er i ferd med å bli en realitet.

Fra Tyskland kommer det melding om at ledende politikere har fått innført den bestemmelse i forretningsordenen at de før viktige politiske avgjørelser avbryter debatten for at hver enkelt kan rådføre seg med Gud og sin samvittighet i stillhet. Hensikten er å komme frem til hva som er rett i stedet for hvem som har rett. De er selv forundret over resultatet. Dette er i riksdagen i Bayern. Den direkte årsak til det er at presidenten dr. Horlacher, og lederen for opposisjonen, dr. Högner, i fjor i Caux lærte det inspirerte demokratiske samarbeide. De lærte å lytte til Gud og innså sannheten i at «Gjenfødelse er hemmeligheten ved Europas gjenreising». Nettopp dette er mottoet for den konferansen som nå pågår i Caux i Sveits.

Thorleif Gundem.